

ΕΘΝΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Πρόγραμμα Προφορικές Ιστορίες: «Το κτήριο ΦΙΞ»

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

Το Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης (ΕΜΣΤ) στο πλαίσιο συγκρότησης, εμπλουτισμού και ανάδειξης του καλλιτεχνικού του Αρχείου, υλοποιεί το έργο «Προφορικές Ιστορίες: Το κτήριο ΦΙΞ», μέρος του ευρύτερου προγράμματος *Προφορικές Ιστορίες*.

Το κτήριο ΦΙΞ, σημαντικό δείγμα του μεταπολεμικού μοντερνισμού και ένα από τα πιο χαρακτηριστικά έργα της ιδιοφυούς προσωπικότητας του αρχιτέκτονα Τάκη Ζενέτου και του συνεργάτη του Μαργαρίτη Αποστολίδη, αποτελεί τμήμα της βιομηχανικής ιστορίας της Ελλάδας, αθηναϊκό τοπόσημο και μέρος της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς. Το κτήριο υπέστη πολλαπλές μεταλλαγές και παρεμβάσεις, κάποιες από τις οποίες αλλοίωσαν την αρχική του φυσιογνωμία, και έχει απασχολήσει όχι μόνο την επιστημονική κοινότητα αλλά και το ευρύ κοινό. Η ιστορία του κτηρίου ΦΙΞ, σε άμεση σχέση με την ιστορία της ελληνικής κοινωνίας και την πόλη συνιστά πεδίο ενδιαφέροντος και για το Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης.

Σκοπός του έργου είναι η έρευνα και η ανάδειξη, μέσω της συγκέντρωσης προφορικών μαρτυριών, της μακράς και πολύπλευρης ιστορίας του κτηρίου ΦΙΞ, μόνιμης πλέον στέγης του ΕΜΣΤ και κομμάτι της ταυτότητας του αλλά και η ενίσχυση των δεσμών του ΕΜΣΤ με την κοινότητα.

Τι είναι η Προφορική Ιστορία;

Η προφορική αφήγηση είναι παλιά όσο και ο λόγος και συνδέεται με την ανάγκη επικοινωνίας και την κοινωνικότητα των ανθρώπων. Μύθοι, θρύλοι, παραμύθια, ιστορίες, έφτασαν στις μέρες μας μέσω της προφορικής αφήγησης. Η συλλογή, καταγραφή, διάσωση, επεξεργασία και ιστορική ερμηνεία προφορικών μαρτυριών με στόχο την προσέγγιση θεμάτων του πρόσφατου παρελθόντος «από τα κάτω» στο πλαίσιο της προφορικής ιστορίας είναι μία διαδικασία που ανθεί εδώ και πολλές δεκαετίες στον δυτικό κόσμο αλλά και στη χώρα μας τα τελευταία έτη.

Η προφορική ιστορία:

- Δομείται από ανθρώπους και αναδεικνύει βιώματα, συναισθήματα, σκέψεις και εμπειρίες, όπως αυτά διασώζονται από τις σύνθετες διαδικασίες της ατομικής και συλλογικής μνήμης.
- Ζωντανεύει την ίδια την ιστορία και διευρύνει τον ορίζοντα και την κοινωνική διάστασή της.
- Φέρνει την ιστορία μέσα στην κοινότητα και τη βγάζει έξω από αυτήν.
- Οδηγεί σε αμφισβήτηση κοινών τόπων και προκαταλήψεων στον χώρο της ιστορίας.

- Είναι ένα μέσο ριζικής μεταμόρφωσης και ενίσχυσης της κοινωνικής σημασίας της ιστορίας, καθώς συμβάλλει στον «εξανθρωπισμό» της ιστορίας.

Ο πρωτοπόρος στον τομέα της προφορικής ιστορίας Paul Thompson στο διεθνούς φήμης βιβλίο του *Φωνές από το παρελθόν - Προφορική Ιστορία* (1978 / ελληνική έκδοση 2002) μεταξύ άλλων υποστηρίζει (σελ. 53):

«Η προφορική ιστορία, που έκανε δυναμικά την εμφάνισή της ως κίνημα στα μέσα του 20^{ου} αιώνα, είναι ένας εξελισσόμενος διεπιστημονικός τομέας. Ως κλάδος της ιστορίας επιχειρεί να ερευνήσει τις πτυχές της ιστορίας που δεν έχουν καταγραφεί στα αρχεία αξιοποιώντας και καταγράφοντας την προφορική μαρτυρία. Η προφορική ιστορία «χρησιμοποιεί» τη μνήμη ως πηγή ιστορικής αναζήτησης, επιχειρώντας να ανασυνθέσει το παρελθόν και να συμβάλει στη σύνθεση της συλλογικής ιστορίας. Καθώς πρόκειται για «αφηγηματική» ιστορία καταφέρει να αναδείξει τις πτυχές εκείνες που διαφεύγουν από την «αντικειμενική» καταγεγραμμένη ιστορία και να επικεντρωθεί στην ουσία και το νόημα των γεγονότων.»

Το ΕΜΣΤ καλεί όσους ενδιαφέρονται να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα «Προφορικές Ιστορίες: Το κτήριο ΦΙΞ» να συμπληρώσουν τη σχετική αίτηση. Προϋπόθεση για την συμμετοχή στο πρόγραμμα αποτελεί η παρακολούθηση του **επιμορφωτικού σεμιναρίου**, η πραγματοποίηση **δύο τουλάχιστον** συνεντεύξεων και η μετέπειτα επεξεργασία τους.

Τι θα συμβεί στο Σεμινάριο;

Στη διάρκεια του Σεμιναρίου, θα μάθουμε μεταξύ άλλων τη σημασία των προφορικών μαρτυριών, τη μέθοδο διεξαγωγής συνέντευξης καθώς και διάφορες τεχνικές της. Επίσης, θα μιλήσουμε για την ιστορία του κτηρίου Φιξ.

Το Σεμινάριο διάρκειας 15-18 ωρών θα πραγματοποιηθεί στο Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης στο δεύτερο δεκαπενθήμερο του Φεβρουαρίου του 2019. Η παρακολούθηση πρέπει να τηρηθεί με συνέπεια από την αρχή μέχρι την ολοκλήρωση του σεμιναρίου.

Η συμμετοχή στο σεμινάριο είναι δωρεάν. Μετά το πέρας του προγράμματος θα χορηγηθεί στους συμμετέχοντες βεβαίωση συμμετοχής.

Επιστημονικοί υπεύθυνοι: Ανίνα Βαλκανά, (Ιστορικός Τέχνης, Επιμελήτρια ΕΜΣΤ), Τασούλα Βερβενιώτη, (ιστορικός, μέλος του Συντονιστικού των Ομάδων Προφορικής Ιστορίας (ΟΠΙ)), Ελένη Γανίτη (Ιστορικός Τέχνης, Επιμελήτρια ΕΜΣΤ), Ειρήνη Νάκου (Ομότιμη καθηγήτρια Πανεπιστημίου Θεσσαλίας με αντικείμενο την μουσειακή και ιστορική εκπαίδευση, Ιδρυτικό μέλος Ένωσης Προφορικής Ιστορίας).

Επιστημονική ομάδα: Ανδρομάχη Γκαζή (Επίκουρη Καθηγήτρια Τμήμα Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού, Πάντειο Πανεπιστήμιο), Δήμητρα Λαμπροπούλου (Λέκτορας, Τμήμα Ιστορίας Αρχαιολογίας, ΕΚΠΑ), Τάσης Παπαϊωάννου (Καθηγητής, Τμήμα Αρχιτεκτόνων, ΕΜΠ).

ΑΙΤΗΣΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

Στο ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΠΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ του ΕΜΣΤ

ΟΝΟΜΑ-ΕΠΩΝΥΜΟ:

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ/ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ:

ΗΛΙΚΙΑ:

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ:

ΤΗΛ. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:

E-MAIL:

Παρακαλούμε, γράψτε τους λόγους για τους οποίους θέλετε να συμμετάσχετε στο σεμινάριο [η συμπλήρωση είναι προαιρετική]

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επικοινωνούν με τον Καθηγητή κ. Τάση Παπαϊωάννου στην ηλεκτρονική διεύθυνση tpapaioannou@arch.ntua.gr